

## СТАНОВИЩЕ

от доц. Силвия Павлова Николова, д.оз.

Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването,  
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна

член на **Научно жури**, определено със заповед № Р-109-371/04.11.2024 г. на проф. д-р Димитър Райков, д.м.н. – Ректор на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, съгласно решение на Факултетния съвет на Факултет „Обществено здравеопазване“ по протокол №232 от 16.10.2024 г. и съобразно доклад с вх. № 102-2736/08.10.2024 г. от доц. д-р Наталия Ушева, д.м. – Ръководител на Катедра «Социална медицина и организация на здравеопазването».

**Относно:** Процедура за придобиване на научна степен „*доктор на науките*“ в област на висшето образование: *7. Здравеопазване и спорт*, професионално направление: *7.4. Обществено здраве*, специалност: *Управление на общественото здраве*.

**Автор на дисертационния труд:** доц. Михаела Атанасова Варнева, д.м.

**Тема на дисертационния труд:** „*Професионално сдружаване и развитие на дейността на зъботехниците в България*“.

По Протокол № 1 от проведено първо заседание на Научното жури на 12.11.2024 г. съм определена да изготвя становище. Становището е изготвено въз основа на анализ на представените от кандидата документи (описани в Заявлението до Ректора на Медицински университет – Варна) в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България, Правилника за прилагането на ЗРАСРБ и на Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

### Биографични данни и кариерно развитие на кандидата

Доц. Михаела Варнева е родена на 16 ноември 1963 г. в гр. Варна. Завършва специалност „*Зъботехника*“ в гр. Варна през 1983 г. През 2010 г. придобива магистърска степен по специалност „*Спортна психология*“ към НСА „*Васил Левски*“, а през 2013 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ по специалност „*Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията*“ с тема „*Ретроспекция, анализ и социално-психологически проблеми при подготовка и реализацията на „Професионален бакалавър“ по специалност „Зъботехник“*“. От 2015 г. заема академична длъжност „доцент“, УС „Зъботехник“ на Медицински колеж – Варна.

Доц. Михаела Варнева е автор на 1 монография, 1 глава от учебник, 4 учебни пособия, 100 научни статии и 34 доклада. От представените публикации 12 са свързани с темата на дисертационния труд. Участието с два доклада в научен форум в чужбина са свидетелство за актуалност и огласяване сред научната общост на резултати по темата на дисертационния труд.

През 2017 г. е отличена с Грамота за изключителни заслуги към развитието на Медицински колеж – Варна, както и с Почетна грамота за принос в научната дейност на Медицински колеж – Варна. Тя е член на редица експертни и работни групи, свързани с въпроси, касаещи специалност „Зъботехник“.

## **Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд и автореферата към дисертацията**

Дисертационният труд на доц. Михаела Атанасова Варнева на тема „Професионално сдружаване и развитие на дейността на зъботехниците в България“ е представен за придобиване на научната степен „доктор на науките“. Трудът е посветен на задълбочено изследване на професионалното сдружаване в зъботехническата практика и неговата роля за развитието на професията и подобряването на качеството на здравните услуги в България.

Дисертационният труд е структуриран в четири глави и обхваща 239 страници. Той е илюстриран с 19 таблици, 24 фигури, 24 снимки, 4 схеми и съдържа 9 приложения. Библиографската справка включва 281 източника, от които 204 са на кирилица и 77 на латиница.

Темата на дисертационния труд на доц. Михаела Атанасова Варнева е изключително актуална, тъй като разглежда важни въпроси, свързани с професионалното сдружаване и развитието на зъботехническата дейност в България. Изследването съчетава дългогодишен професионален опит с новаторски идеи за реформиране на организацията на професията в контекста на нарастващите изисквания за качество на здравните услуги. Въз основа на съвременните предизвикателства в здравеопазването, трудът предлага решения за оптимизиране на обучението и подкрепата на зъботехниците, което е от съществено значение за подобряване на качеството на услугите. Този труд представлява значителен принос към бъдещото развитие на зъботехническата професия и осигуряването на адекватни условия за професионален напредък в България.

Целта на дисертационния труд, поставените десет задачи, формулираните хипотези и използваният инструментариум са правилно и ясно формулирани и описани. Дисертационният труд е с добре обоснована и структурирана методология, която комбинира качествени и количествени подходи, предоставящи цялостен и задълбочен анализ на състоянието на зъботехническата професия и професионалните сдружения в България. Основните методи включват документален историографски анализ, качествен и количествен анализ и сравнителен анализ на чуждестранния опит в съсловните организации. В допълнение, проведени са девет дълбочинни интервюта с практикуващи зъботехници, както и анкети с 378 участници, включително зъботехници и преподаватели, което предоставя широк спектър от мнения и виждания по разглежданите въпроси. Въз основа на тези данни е извършен и SWOT анализ на дейността по специалността „Зъботехник“, който оценява силните и слабите страни на професията, както и възможностите и заплахите пред нея.

Резултатите и приносите на научния труд на доц. Михаела Атанасова Варнева правят отличително впечатление със своята дълбочина и практическа значимост. Особено ценни са изготвената историческа периодизация на сдруженията и професионалните организации на зъботехниците в България, което не е било налично в предишната литература, както и проведения SWOT анализ на дейността по специалността, който осигурява детайлна оценка на силните и слабите страни, възможностите и заплахите в сектора. С практическа цел са предложените и разработени от авторката: модел за развитие на дейността и стратегия за развитие на професията, които могат да послужат като основа за подобряване на практиките в зъботехниката и укрепване на съсловната организация. Освен това, предложената програма за систематично дистанционно обучение (СДО) по „Въведение в научноизследователската дейност“ има за цел да повиши научната активност сред зъботехниците, като стимулира

тяхното участие в образователни инициативи. Допълнително ценни са данните, установени относно желанието на зъботехниците да се обучават в различни области, които предоставят полезна основа за бъдещи образователни програми и интервенции. Тези резултати не само ще отговарят на текущите нужди на професията, но и предлагат новаторски решения за нейното модернизиране и адаптиране към съвременните изисквания.

Изводите са ясно формулирани и логически произтичат от получените резултати. Те са групирани спрямо поставените изследователски задачи.

Отправените от авторката препоръки ще позволят подобряване на дейността както на професионалната организация, така и на практикуващите по специалността и ще допринесат Медицински колеж – Варна да се превърне в база за следдипломно/продължаващо обучение на зъботехниците от практиката.

Представеният автореферат, обхваща общо 76 страници, съответства на съдържанието и структурата на дисертационния труд. В него са спазени всички необходими елементи. Той е добре онагледен.

Доц. Варнева е представила необходимите документи изисквани от Закона за развитие на академичния състав в Р. България, Правилника за прилагането на ЗРАСРБ и на Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна.

Личните ми впечатления от доц. Варнева са, че тя е изключително организирана, трудолюбива и любопитна. Тя демонстрира силно желание за самоусъвършенстване и постоянно усвояване на нови знания, което я прави мотивиран и отдаден професионалист.

#### **Заклучение**

След като съм запозната със съдържанието на дисертационния труд, научните публикации, свързани с темата на дисертацията, оригиналността на получените приноси, както и с факта, че кандидатът отговаря на минималните наукометрични показатели, заложи в Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България, давам ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА относно присъждането на научната степен „доктор на науките“ на доц. Михаела Атанасова Варнева, д. м. Трудът е изключително ценен за развитието на зъботехническата професия в България и предоставя новаторски идеи и решения, които ще имат дългосрочно положително въздействие върху професионалната практика и образованието в сектора.

12.12.2024 г.  
гр. Варна

Член на Научното жури:

/доц. Силвия Николова, д.оз. /

Заличено на основание чл. 5,  
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)  
2016/679